

TEATAJA

Haaslava valla infoleht

Nr 3 (188) märts 2010

Infopäev Haaslava vallas

Kolmapäeval, 07.aprillil, kell 10.00 – 14.00 toimub Priiuse seltsimajas infopäev, kus esinevad Tartumaa Tööinspektiooni tööinspektor-jurist Neenu Pavel, kes annab lühiülevaate 01.07.2009.a. jõustunud töölepingu seaduse rakendamise küsimustest ja tööinspektor Raivo Otti tööohutuse heast tavast. Oodatud on kõik küsimused, mis puudutavad uut töölepingu seadust. Infopäev on tasuta.

Teabepäev on soovituslik vallas tegutsevate ettevõtete ja valla hallatavate asutuste juhtidele, raamatupidajatele, töökeskonna spetsialistidele ja -volinikele jt töösuhetega või tööohutusega tegelevatele töötajatele. Kuulama ja küsimusi esitama on oodatud kõik huvilised.

Palun võimaluse korral teatada osavõtust vald@haaslava.ee või telefonil 7 446 524

Terve Eesti mure

Paari nädala eest saime leheveergudelt lugeda sellest, kuidas soomlased kardavad, et hoolimata talve taandumisest on oht, et jahedama suve korral ei sula sel talvel maha sadanud lumi uueks talveks ära.

Viimasel nädalal on korduvalt räägitud sellest, kuidas omavalitsused on oma teederahad lumelükkamisele ära kulutanud ning see teeb omakorda raskeks igasugused investeeringud teede valdkonnas kevad-suvel ja välistatud pole ka kruusateede sahkamine vaid paaril korral algava suve jooksul.

Mitmete teiste omavalitsusliitude eeskujul tegi ka Tartumaa Omavalitsuste Liit kirja majandusministriile, kus palus lisaraha teede hoolduseks seoses lumerohke talve ning omavalitsuste jaoks üldiselt raske majandusliku seisuga. Haaslava valla 2010. aasta eelarvesse andis riik teede hoolduseks 322 600 krooni, millele omalt poolt oleme lisanud 300 000 krooni – kokku seega 622 600 krooni. Selle rahaga saaks nn „tavalisel“ aastal talvel lume lükatud ning kevad-suvel ka teeääred kaks korda niidetud, kruusateed hõõveldatud ja väiksemad augulappimised sooritatud, kuid mitte sel aastal. Tänavusel talvel oleme lumelükkamisele kulutanud juba veidi alla poole miljoni krooni ning suvisest teedehooldusest ja investeeringutekavast tuleb ilma riigipoolse abita suures osas loobuda.

2007. aastal sai Haaslava vald riigilt kohalike teede hoolduseks 839 000 krooni, 2008. aastal 1 266 300 krooni ning eelmisel aastal vähendati toetust 322 100 kroonini.

Nimetatud kahel esimesel aastal sai koos valla omaosalusega kenasti tööd tehtud ning raha jäi üle ka kruusateede tolmuwabaks muutmiseks, eelmisel aastal saime hädavajalike tööde tegemisega samuti hakkama ning lisasime omalt poolt raha ka teelõikude parandamiseks.

Valla eesmärgiks on tagada inimestele elamisväärne elu igas alevikus, külas ja kaugemas metsatukas. Seetõttu oleme igal aastal hoolitsenud selle eest, et teed oleksid lumest puhtad mitte ainult vallateede osas vaid ka erateedel. Mis kasu on riigil riigimaanteede hooldamisest ja vallal vallateede lumetõrjest kui inimene oma koduhoovist ikka välja ei saa? Helikiirusel kasvanud töötuse ja vähenenud sissetulekute tingimustes ei saa loota sellele, et iga talu hoovis on personaalne traktor või sahaga ATV, mis isikliku tee lumetõrje eest hoolitseb. Jättes inimese talveks lumevangi ei pruugi meil lume sulamisel enam kellegi abistamiseks võimalustki olla.

Kui riik ütleb, et valla tööd ja tegemised, teed ja inimesed, on valla vastutada, siis tekib minul igatahes küsimus, kas minister ei olegi meie ühise Eesti riigi minister? Kas pole need tööd ja tegemised, mida üheskoos ellu viime ning need teed mida parandame ja inimesed, keda abistame siis meie ühise Eesti asi?

Priit Lomp
vallavanem

Mobiilne nõustamine 2010 Tartumaal

Mobiilne nõustamine viiakse läbi Eesti Töötukassa ja kohalike omavalitsuste koostööna.

Ootame Teid 12.04. kell 10.00 Priiuse Seltsimajja kuulama!

Räägime järgmistel teemadel:

- Tööturu olukorra tutvustus.
- Kohaliku ettevõtluskeskkonna ja teenuste tutvustamine, kohalike tööandjate võimaluste tutvustamine.

- Tööotsingu, karjääriinfo ja tööleasumise alane teavitamine ja nõustamine
 - Töötukassa tegevuse tutvustamine (töövahendus, toetavad teenused, edulood)
 - Kogukondliku ja võrgustikutöö võimaluste tutvustamine, uued lahendused ise end aidata kriisist välja tulemisel.
 - Võimalused poolelijäänud haridustee jätkamiseks
- Teretulnud on kõik, kes soovivad aktiivselt tööd otsida ja teisi selles aidata.

Vallavalitsuse istungitel arutatud küsimused

16. märts

- Volikogu istungile esitatavate eelnõude arutelud.
- Täiendava sotsiaaltoetuse maksmine valla eelarvest.

10. märts

- Haaslava vallas Uniküla külas asuva Kliima maaüksuse jagamine.
- Haaslava Vallavalitsuse 04. märtsi 2002. a korralduse „Aleksander Markelainen omandisse maa ostueesõigusega erastamiseks nõusoleku andmine“ nr 543 muutmine.
- Üürilepingu sõlmimine.
- Kaevandamisloa andmisest.
- Üürilepingu sõlmimine

2. märts

- Täiendava sotsiaaltoetuse maksmine valla eelarvest.
- Kasutusloa andmine.
- Kriisikomisjoni moodustamine.

23. veebruar

- Erastatava vaba põllumajandusmaa nimetuse, üldpindala ja maksustamishinna kinnitamine.
- Üksikelamu ehitamiseks ehitusloa andmine.
- Täiendava sotsiaaltoetuse maksmine valla eelarvest.
- Kirjaliku nõusoleku andmine.
- Ümberkorraldamiskomisjoni moodustamine.
- Kultuuri-, hariduse- ja spordipreemiate maksmine.

Ene Silla
vallasekretär

Maarja Päikesekodu detailplaneeringu arutelu

Haaslava Vallavolikogu 06.02.2009 otsusega nr 2 algatati detailplaneering Arakapõllu maaüksusel Kitsekülas puuetega inimestele elukeskkonna loomise eesmärgil. Planeeringu eskiislahenduse tutvustamiseks korraldavad Haaslava Vallavalitsus ja Maarja Päikesekodu OÜ kolmapäeval, 07.04.2010 kell 17.30 Priiuse seltsimajas (Kurepalu küla,

Haaslava vald) avaliku arutelu, millest oodatakse osa võtma ja ettepanekuid esitama kõiki Haaslava valla inimesi.

Heiki Tooming
ehitusnõunik

Konkurss projekti peaksperdi ja raamatupidaja leidmiseks

SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus kuulutab välja konkursi projekti peaksperdi ja raamatupidaja leidmiseks projekti „PETHA - Psüühilise erivajadusega inimeste töövõime hindamise ja arendamise kontseptsiooni väljatöötamine ja arendamine Lõuna-Eestis“ raames. Projekt rahastatakse ESF poolt meetme 1.3.1 „Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine“ raames.

Raamatupidaja peamised ülesanded on:

- projekti finantsjuhtimine (rahavoogude jälgimine ja planeerimine, eelarve täituvuse jälgimine);
- ESF väljamaksetaotluste jaoks vajalike kuludokumentide komplekteerimine ja väljamaksetaotluste koostamine;
- dokumentatsiooni kontroll, koostööpartnerite nõustamine kuludokumentide vormistamise osas;
- projekti seirearuannete ja lõpparuannete koostamine koostöös projekti meeskonnaga;
- projekti kulude teostamise ja kuludokumentide vormistamise küsimustes rakendusüksuse poolt määratud koordinaatoriga konsulteerimine.

Peaksperdi peamised ülesanded on:

- projekti sisuline juhtimine;
- projekti aruannete sisuliste osade koostamine koostöös projektijuhiga;
- rahvusvahelise koostöö arendamine ja suhtlemine koostööpartneritega;
- psüühilise erivajadusega isikute töövõime hindamise ning arendamise kontseptsiooni koostamine ja kontseptsiooni rakendamise sisuline koordineerimine.

Sooviavaldus töötasu suurusega, CV ning motivatsioonikiri esitada SA Tartu Vaimse tervise Hooldekeskus juhatajale hiljemalt 26.03.2010.a

Projekti lühikirjeldusega saab tutvuda SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskuse kodulehel www.tartuvthk.ee, rubriik „Üldinfo“.

Projekti tutvustus

PETHA projekt - psüühilise erivajadusega inimeste töövõime hindamise ja arendamise kontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine Lõuna-Eestis

Projekti algus- ja lõppkuupäev: 01/11/2009 - 28/02/2012

Projekt rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondi toel meetme 1.3.1 „Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine“ raames.

Projekti üldeesmärk psüühilise erivajadusega inimeste tööhõive kasv läbi kompleksse tööhõive hindamise ja arendamise kontseptsiooni väljatöötamise ning rakendamise Tartu linnas ja Haaslava vallas kokku 70 sihtgrupi liikme seas.

Projekti käigus toimub psüühilise erivajadusega isikute töövõime hindamise ja arendamise kontseptsiooni väljatöötamine läbi Hollandi ja Soome mudeliga tutvumise ja nende kohandamise Eesti tingimustele. Seejärel rakendatakse väljatöötatud kontseptsiooni pilootgruppi liikmete seas. Järgmiseks projekti faasiks on kontseptsiooni täiendamine ning elluviimine selle rakendamise kaudu Tartu linnas ja Haaslava vallas täiendavalt 50 sihtgrupi liikme seas.

Projektis osalejate tööerakendumist toetatakse erinevate meetodite abil, millega tagatakse sihtgrupi nõustamine nii tööle asumisel kui ka peale tööle rakendumist.

Projekti raames väljatöötatud kontseptsioonide ning nende rakendamise peamiste tulemuste tutvustamiseks ja levitamiseks viiakse projekti lõppfaasis läbi konverents valdkonnas tegutsevatele organisatsioonidele.

Käesolev projekt on suunatud erinevate sektorite koostöö arendamisele psüühilise erivajadusega isikutele suunatud teenuste paremaks korraldamiseks kohalikul tasandil. Selleks korraldatakse avaliku ja kolmanda sektori organisatsioonide vahelisi ümarlaudu ning projekti raames väljatöötatud kontseptsiooni planeeritakse integreerida riiklikesse tööturumeetmetesse.

Jevgeni Bugakin
projektijuht, tel 7361509

Kuidas kujuneb raamatuhuvi

Milline oli meie lapsepõlve esimene raamat? Mis on sellest raamatust nüüdseks saanud? Tõsi, ega polegi nii lihtne nendele kahele küsimustele vastata.

Ühel igateisipäevasel Titaklubi kokkusaamisel Kurepalu külakeskuses vestlesime emadega selle üle, milline oli nende laste esimene raamat ja kuidas nende meelest raamatud, nende lugemine võivad mõjutada lapse arengut.

Heti Rebeka (1,8 a) ema Liina sõnul võib tema oma lapse esimeseks raamatuks pidada raamatut „Vaata, siin elab karupoeg“. Täna on Heti Rebeka seda värviliste piltidega arendavat raamatut koos emaga vaadanud juba sedavõrd kaua ja põhjalikult, et mõned leheküljed näitavad juba väsimuse märke. Liina arvates on sellest väga palju kasu olnud: „See on lausa hämmastav! Ta ei oska ju veel rääkida, aga loomapiltide juures oskab õigeid loomahälitsusi teha. Ja kui nimetan pildi peal mingit looma või eset, näitab ta mulle õiget asja.“

Pärle (1,4 a) ema Olga ei osanud oma tütre puhul esile tuua seda ühte ja konkreetset raamatut. „Meil on lapsele vaatamiseks pandud mõned raamatud, mida ta siis võtab ja tähtsa näoga loeb. Kui ta mu süles on ning me koos raamatut vaatame, siis tema ajab näpuga järge nagu veeriks ja ajab ise sealsamas oma jutujoru.“

Silveri (9 k) ema Triin rääkis aga, et neil on välja kujunenud traditsioon, et enne õhtust magama minekut vaatavad nad koos pojaga loomapiltidega raamatut. Ega esimestest piltidest eriti kaugemale jõutagi, sest rohkemaks ei jagu veel lihtsalt püsivust. Aga üks iga algus on raske.

„Clarabelil on mõned raamatud, mida ta võib vaadata ja talle meeldib väga neid lehitseda,“ ütles Clarabeli (10 k) ema Marit. Lapse lemmikraamatuks nimetas ta „Muna“ raamatut. Veel märkis Marit, et kui laps hakkab istuma, on tal juba palju parem seda niinimetatud raamatu uurimis tööd teha.

„Tänapäeval ei pea raamatu ostmiseks enam minema spetsiaalselt raamatupoodi. Igas suuremas ostukeskuses, kaubamajast rääkimata, on suur valik erinevaid trükiseid, sealhulgas ka lasteraamatuid. Mis osutub määravaks lasteraamatu ostmise puhul?“

„Jah tõesti, raamatupoodides on valik ikka tohutu. Lapsele mõeldud raamatu puhul vaatad ikka, et pilte oleks. Sest ega sisu ei hakka ju kohapeal lugema. Loomulikult peab raamat olema arendav ja oluline on ka muidugi hind,“ võttis Liina kokku emade jaoks olulised näitajad.

„Raamat kui reliikvia. Mil määral antakse teie peredes põlvest põlve edasi raamatuid, ka lasteraamatuid?“

„Meie peres on küll selline raamat olemas ja ma arvan, et see oli juba minu ema raamat. See on vana, täiskriitseldatud raamat, mis räägib taluloomadest,“ ütles Triin.

Lauluvõistlus „Helisev muusika“

Arvatavasti väikesed laulusõbrad juba ootavad, millal toimub sel aastal lauluvõistlus „Helisev muusika“. Tavapäraselt on see ikka olnud aprillikuus ja nii on see ka nüüd. Pühapäeval, 11. aprillil kell 16.00 on Priiuse seltsimajja oodatud nii väikesed kui suured lauljad ning muidugi rohkelt publikut. Ja ikka selleks, et välja selgitada Haaslava valla laste ja noorte lauluvõistluse „Helisev muusika“ parimad solistid.

Olga tõdes, et temal ei olnud oma lapsepõlvest ühtegi raamatut oma ellu kaasa võtta. Seepärast on ta püüdnud oma peres luua sellist traditsiooni, kus lapselt lapsele ja edaspidi ka põlvest põlve antakse raamatuid edasi.

Maris meenutas: „Meie pere laste raamaturiial koosneb enamjaolt minu lapsepõlve raamatutest. Kuna nõukaajal olid raamatud ikka tunduvalt odavamad kui praegu, siis sai minu ema osta toona lasteraamatuid ikka kahe kaupa, oma mõlemale lapsele. Ja selles raamaturiulis on ka üks vana-vana ja hästi kapsaks loetud raamat, mis kuulus kunagi mu vanaonule.“

Liina aga pajatas sellise loo: „Minu sain oma vanemalt vennalt muinasjuturaamatud sarjast „100 rahva lood“, mida meie ema oli omalajal hoolega ostnud. Täiskasvanuna ostsin antikvariaatidest juurde need raamatud, mis sarjast veel puudu olid, nii umbes 10 raamatut. Ja nüüd saavad need raamatud edasi Hetile lugemiseks. Ma olen selline muinasjutu inimene, mulle meeldib neid lugeda ülekõige.“

„Millised raamatud võiksid olla aga juba suurema, koolilapse raamaturiivil?“

Emad arvasid, et ikka sellised, mis lapsele meeldivad. Kuna koolis on nagunii kohustuslik kirjandus, siis võiks kodune raamaturiial koosneda nendest raamatutest, mis talle huvi pakuvad.

„Rääkisime kooli kohustuslikust kirjandusest, mis lastel tuleb läbi lugeda. Kuidas te aga suhtute võimalusse, et lapsed vaataksid hoopis nende raamatute põhjal tehtud filme?“

Maris ja Liina arvasid, et sedamoodi vähendatakse laste kujutlusvõimet. „Filmis on ju kõik olemas valmiskujul, sa ei pea midagi mõtlema. Raamatut lugedes lood mõtetes pildid inimestest, paikadest, loodusest, sündmustest, mida parasjagu loed. Aga no kui ikka mõni laps kategooriliselt ei taha raamatuid lugeda, las siis vaatab - midagi saab ta ikka ju ka niimoodi teada,“ lisis Liina.

„Aga teie ise, kui aktiivsed raamatulugejad või raamatukogu külastajad te olete?“

Ega väikese lapsega tegelemise kõrvalt emadel raamatute lugemiseks eriti aega jää. Emad rääkisid, et viimased läbiloetud ilukirjanduslikud tosed jäid aega enne lapse sündi või siis aega, kui laps oli paarikuune. Liina märkis omalt poolt: „Mina ei suuda lugemata olla. Muutun närviliseks, kui ma kuu aega pole saanud ühtegi raamatut lugeda. Just äsja lõpetasin jälle ühe Agatha Christie raamatu. Lugeda saan siis, kui lapse magab.“

Meeldejäätavaid lugemishetki kõigile!

Ilona Vaagen
kultuuri- ja spordinõunik

Võistlus toimub neljas vanuserühmas: kuni 4 aastased, 5-7 aastased, 8-10 aastased ning 11 aastased ja vanemad lapsed ning noored.

Registreerida saab aadressil ilona@haaslava.ee või telefonil 5229351.

Ilona Vaagen
kultuuri- ja spordinõunik

Kingi raamatukogule raamat!

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing kutsub lugemisaastal kõiki lugejaid üles kinkima oma kodukandi raamatukogule üht äsjailmunud raamatut. See on heategu, millega saab kogeda kinkimisrõõmu ja pakkuda paljudele teistele lugemismõnu. Kinkides raamatukogule, teeme kingituse korruga paljudele. Üheskoos muudame rikkamaks kohalike raamatukogude lugemisvaliku ja suuremaks avastamisrõõmu, mida kirjasõna pakkuda võib.

Lugemisaasta üks peamisi eesmärgi on tuletada meelde, et lugemine on nauding. Eestis armastatakse lugeda ja üks koht, kust huviline lugemisvara saab, on raamatukogu. On imetlusväärne, et raamatukogudesse tullakse üha rohkem ja tihedamini ning juba mõnda aega on lugemishuvi Eestis taas tõusuteel. 2009. aastal külastati ainuüksi rahvaraamatukogusid 6,4 miljonit korda ja sealt laenati 12 miljonit trükist, mis võrreldes varasemaga on ligi kümme protsenti enam. Samal aastal vähenes riigi toetus kogude täiendamiseks ligi veerandi võrra ja ka enamus omavalitsusi ei suutnud oma osalust trükiste ostmiseks suurendada. Ühe aasta jooksul ilmub Eestis üle 4 000 raamatu, millest

tavapäraselt jõuab külaraamatukokku kümnendik, lugemisaastal kardetavasti tunduvalt vähem. Olgu aasta milline tahes, ikka leidub igas raamatukogus usinaid lugejaid. Raamatukokku tullakse ka vaatamata hõrenevatele uudiskirjanduse riivlitele ja pikenevatele lugemisjärjekordadele.

Kui oled valmis raamatukogule mõne äsjailmunud raamatu kinkima, siis pea nõu raamatukoguhoidjaga, et välja selgitada, millist raamatut hädasti vaja või ehk on see raamat juba kingitud. Et kinkimisrõõmu tulevastele põlvetele jäädvustada, võiks kinkija omakäeliselt kirjutada raamatusse pühenduse, et ka tulevased lugejaid teaksid, et tegemist on kingitusega.

Raamatukogud jäävad tänuga ootama uusi raamatuid, kõiki seniseid ja uusi lugejaid!

Teeme oma raamatukogule kingituse ja saame üheskoos rikkamaks!

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing

Üleskutse on heaks kiidetud 446 osaleja poolt üldkoosolekul 3. märtsil 2010. a.

Külla tuleb Heiko Kiik

24.aprillil toimub Roiu raamatukogus kohtumine kirjanik Heino Kiiega.

Heino Kiik on sündinud 14.mail 1927.a Avinurme vallas Änniksaare külas Jaan ja Ella Kiige perekonnas teise pojana. Kolmes ajastus elanud ning alati demokraatlikku joont hoida püüdnud Heino Kiik osaleb veel aktiivselt poliitikas. Oma energia paneb ta talvel raamatutesse ja suvel oma talu juures olevasse dendroparki. Ta on olnud ka ajakirjanik ja agronoom. Ise nimetab ta end kahtlemata eestiaegseks meheks ning meenutab kooliaegset kohtumist president Konstantin Pätsiga.

Nõukogude ajal oli Kiik võimudega pidevalt pahuksis ning võitles oma raamatute väljaandmise eest küünte ja hammastega. Enamasti ootasid käsikirjad raamatuiks saamist aastaid. Seda enam kasutab kirjanik nüüd vabariigiaega ning vormib raamatuks kõik oma aastakümnete jooksul

ettenägelikult peetud päevikud ja alles hoitud mälestused. Ikka selleks, et tänapäeva noored teaksid, mis Nõukogude ajal tegelikult toimus. Juba aastakümneid on Heino Kiik oma elu dokumenteerinud päev-päevalt, sest tagantjärele tarkusega kirjutamine võib tema sõnul asju vaid moonutada. Tänapäevaks on tal ilmunud kaheksa memuaariraamatut.

Kiigele on tuntust toonud nii Arve Jommi lood, populaarteaduslik sari „Maailma viljad“, esimene eesti erootikaromaan „Mind armastab jaapanlanna“ kui ka omaaegset elu realistlikult käsitlevad „Tondiõomaja“ ja „Maria Siberimaal“.

NB! Üritusel on võimalik osta ka tema raamatuid!

Elle Kruus

Roiu raamatukogu juhataja

ANK projektitegevustest „Üheskoos on parem“

Käesoleva aasta aprillikuu lõpuni kestab tänu Haaslava Vallavalitsuse ja Tartu Maavalitsuse toetusele teoks saanud projekt „Üheskoos on parem“. Noortele suunatud projekti raames on paljudele avanenud võimalus osaleda erinevates ringides, avardada silmaringi, saada uusi tutvusi ja omandada uusi oskusi. Rõõm on tõdeda, et huvi on olnud piisav. Esile tahaks tuua just noorte aktiivset osalust spordiringis, mille raames on osalejad saanud arendada oma kehalisi võimeid läbi osavus- ja liikumismängude ning omandanud teadmisi kreeka-rooma maadlusest. Ühtlasi näitavad Haaslava valla noorte jätkuvat motivatsiooni ja sportlikku võimekust muljetavaldavad tulemused mitmetel maadlusvõistlustel.

Veebruaris toimus Kurepalu Priiuse seltsimajas sõpruskohtumine Tartu Noortekeskustega. Siinsetele noortele tulid külla Lille Maja ja Halley klubi. Üheskoos veedeti lõbusalt aega: peeti erinevaid võistlusi, mängiti mängu ja tantsiti. Üllatuskülalisena oli kohal spordisõpradele teatud tuntud rannavõrkpallur Kristjan Kais. Kohtumine päädiskogaga ja Halley klubi noorte diskorite muusika tantsitantsi hoogsalt õhtutundideni välja. Rõõm on teatada, et kes

eelmisel korral toredale üritusele mingil põhjusel ei jõudnud, on 16. aprillil võimalus uuest sõpruskohtumisest Priiuse seltsimajas osa võtta. Ka seekord on külalisteks Tartu noortekeskuste noored ning kavas on uskumatult põnevaid üllatusi.

Veel pole hilja, et osa võtta huviringist ja ees on veel mitmeid toredaid ühiseid üritusi. Plaanidest veel niipalju, et aprillis on kavas lauajalgpalliturniir Lille Majas ning ühtlasi saavad noored võimaluse laiendada oma silmaringi vastavalt projekti tegevustele Tartu Spordimuuseumi ja Antoniuse Õue külalistamisega.

Jätkuvalt tahan tänada suurepärase koostöö eest Halley klubi, Lille Maja, Sillaotsa Põhikooli ja Haaslava Vallavalitsust.

Pildid ja värsked info tulevaste ürituste kohta leiab teadetetahviltelt ja ka veebilehelt noorteprojekt.blogspot.com.

Toredate kohtumisteni

Maive Otsa

ANK projekti "Üheskoos on parem" projektijuht

Tasuta veebipõhiste õppimisvõimaluste nimekiri

Informatsioon kutsevalikute tegemiseks: www.rajaledija.ee, www.kutsekoda.ee

Tasuta arvutikoolitused:

- Microsoft office e-koolitused - <http://office.microsoft.com/et-ee/training/HA102255331061.aspx>
- Arvutikasutuse algteadmised 4tunnise koolituse abil - <http://www.olekaasas.ee/koolitused/registreeru>
- ID-kaardi, Mobiili-ID, digiallkirjastamise ja e-teenuste kasutamise koolitus <http://www.ttu.ee/?id=2998&koolitus=767>
- <http://www.teaduskool.ut.ee/informaatika> - Tartu Ülikooli teaduskooli informaatikaalased õppematerjalid (programmeerimise alused ja algkursus)

Keeleõpe internetis:

- Eesti keele oskuse taseme test - www.meis.ee/testest
- 15 eesti keele testi ja muud kasulikke keelealast teavet - www.eki.ee/keeleabi/index.php?leht=11 –
- Eesti keele e-õpe: www.panglosskool.eu, www.efant.ee, www.ekk.edu.ee, www.kutsekeel.ee – eesti keel
- Erinevate võõrkeelte õppeprogrammid - www.byki.com/europa.eu/youth/studying/language_learning/index_eu_et.html
- Inglise keele e-õpe: www.livemocha.com, elc.polyu.edu.hk/CILL/eap/2004/U4/pg80ex1conditionalclauses.htm www.englisch-hilfen.de/en/grammar_list/if.htm

- Põhjamaade keelte e-õpe: www.bjork.norden.ee/content.php?nid=254
- Vene keele e-õpe: <http://gramota.ru/>
- Soome keele e-õpe: www.yle.fi/opinportti/supisuomea/
- Soome keele enesekontrolli harjutused: www.edu.fi/oppimateriaalit/suomeaolehyva/soh1/index.htm

Muud õppevõimalused ja info tasuta koolituste kohta:

- Tasuta e-õppe näidiskursused: www.e-ope.ee/e-oppest/naidiskursused
- Koolituste andmebaas, kust saab infot ka tasuta kursuste kohta: www.tark.ee/Tasuta-koolitus-o5.html
- Tasuta inspiratsiooni ja enesemotivatsiooni e-koolitus noortele: www.inspiratsioon.ee/loova-inspiratsiooni-kiirkursus-alustas
- Tallinna Ülikooli õppejõudude, teadlaste ja välisülikoolide lektorite avalike loengute videosalvestused: <http://tlu.tor.ee/?LangID=1&page=list&type=StudiaGeneralia>
- Raadiosaate „Õõlikool“ loengute arhiiv: www.ylikool.ee/

Karin Andre

Eesti Töötukassa tööturukoolituse teenusejuht

Kas ka sinu kass?

Eelmisel aastal jõudis Eesti varjupaikadest Väike-Maarja loomsete jäätmete käitlemise tehasesse veidi üle 20 tonni lemmikloomi. Tegelikult on see kogus aga palju suurem, sest mitte kõik varjupaigad ei saada oma „loomseid ülejääke“ Väike-Maarjasse. 20 tonni sisse mahuvad loomulikult ka tänavatel hukkunud lemmik- ja metsloomad. Nende osakaal pole aga siiski märkimisväärne. Lõviosa sellest korjustekoormast moodustavad kassid. Arvestades kasside kehakaalu, siis jutt käib tuhandetest ja tuhandetest loomadest, kes lihtsalt inimese hoolimatuse tõttu hukka saavad. Kui siia lisada ka kodudes hukatud hiirekuningate võsukesed, siis saadav kogus paneb juba ka suuremad skeptikud jahmatama.

Teisest küljest aga võib iga lõikamata kass saada aastas kuni 20 järglast. Ainuüksi ühe kassi järeltulijad moodustaksid viie aastaga ligi 20000 pealise kassiarve.

Iga kohusetundlik kassiomanik peab tagama, et tema lemmikkiisu järglased ei satuks nende kohutavate numbrite hulka. Kindlasti ei sobi tänapäeva ka aastatetagune komme kassipojad „merekooli“ saata. Tänapäevaste seaduste kohaselt on selline teguviis suisa karistatav kriminaalkorras – teo toimepanijale võib määrata kuni üheaastase vangistuse või rahalise karistuse.

Otsusta juba täna!

Kõike eelpooltoodut arvesse võttes on selge, et steriliseerimine/kastreerimine just kasside seas vajab laiemat tutvustamist ja toetust. Seetõttu on Eesti Loomakaitse Selts koostöös mitmete kliinikute ja toetajatega otsustanud sel kevadel korraldada kampaania. Selle käigus on soovijatel võimalik aprillikuu jooksul lasta oma kass palju odavamalt steriliseerida/kastreerida. Täpsemat infot kampaania kohta saab aadressilt www.loomakaitse.ee ja telefonil 52 67 117. Operatsioonidele saab registreeruda alates 15.märtsist

Miks peaks kastreerima isase kassi?

Isaste kasside osas on levinud arvamus, et kuna nemad poegi koju ei too, siis nemad võiks lõikamata jätta. Paraku aga pole kastreerimine vajalik üksnes poegadest hoidumiseks. Isase lõikamata kassi elu on pidev võitlus. Kindlasti näeb ta päevast päeva palju vaeva, et olla oma tänava kõige suurem ja tugevam kass. Kogu elu vältavate võitluste tulemusena on kõutsi kõrvad pidevalt ribadeks ja ta pea piirkond ning sabaümbrus kubiseb mädapaisetest. Omaniku jaoks tähendab see sagedasi kulukaid arstivisiite. Kassile aga välditavaid kannatusi.

Emase kiisu steriliseerimine

Emaste steriliseerimise peamiseks põhjuseks saavad omaniku jaoks enamasti ikkagi lõputu kräunumine ja soovimatud pesakonnad. Kasside jooksuaeg ei ole seotud aastaegade ja seda võib esineda aastaringelt. Tihti juhtub nii, et kui kassil pole võimalust viljastuda, jääb jooksuaeg kestma pikkadeks kuudeks. Kui läheduses on aga mõni isane kass, siis paari kuu pärast võib oodata pisiperet. Pärast poegimist, võib järgmine jooksuaeg alata aga juba nädala/paari möödudes.

Peale operatsiooni

Paraku peab arvestama, et täpselt nagu inimeste, nii ka loomade operatsioonidega kaasnevad mõningased riskid. Samuti muutub operatsioonijärgselt loomakese ainevahetus aeglasemaks ja pahatihti kipuvad omanikud oma lõigatud kiisu-miisu paksuks söötma. Emase kassi operatsiooni riskid on suure osas samad, mis isaselgi. Emaste loomade puhul on aga kindlasti haavahooldus natuke keerukam, sellega peavad kassiomanikud arvestama. Põhjalikumalt lisainfot steriliseerimise/kastreerimise kohta küsige oma loomaarstilt.

Merli Jürisoo

Eesti Loomakaitse Selts

Õpilaste tunnustamine

Sillaotsa Põhikooli direktor avaldab kiitust hea ja väga hea õppeedukuse ning hea ja eeskujuliku käitumise eest 2009/2010. õppeaasta III veerandil järgmistele õpilastele:

1. klass

1. Ketlin Kiis*
2. Sander Kobjašev
3. Triin Meho*
4. Siim Orgoja

2. klass

5. Gertu Piho
6. Kevin Demidov

3. klass

7. Elis Järvemäe
8. Silvija Mikk*
9. Mirjam Pirn
10. Martin Pungar
11. Karlis Põldoja

4. klass

12. Jaan Grosberg
13. Joosep Pleksner

5. klass

14. Mihkel Lepson
15. Lotte Suislepp*
16. Taavi Traks
17. Andre-Loit Valli*
18. Marje Vaht

6. klass

19. Rainer Grosberg
20. Kätrin Metsla

21. Diana Michelson
22. Anette Traks
23. Hendrik Silm*

7. klass

24. Tõnis Ingvar Mals

8. klass

25. Mirjam Grosberg
26. Gertrud Pleksner
27. Roland Reinvald
28. Karola Siimsalu

* hindes väga head ja käitumine eeskujulik

Ilvi Suislepp
Sillaotsa Põhikooli direktor

Metsa läksid sa ja metsa läksin ma.

Jahipidamine on tõenäoliselt kõige vanem tegevusala inimkonna ajaloos. Ka meie kodukandi, Haaslava üks esmamainimisi on seotud jahipidamisega. Siin oli 1366. aastal Tartu piiskopi Johannes I Viffhuseni jahimõis.

20. sajandi esimesel poolel tegutses Haaslaval ligi 50 erinevat seltsi, ühingut, liitu jne. Miskipärast jäi loomata kohalik jahimeeste selts. Teadaolevalt elas 1920. aastate alguses meie vallas tosin aktiivset jahimeest ja registreeritud jahirelvi oli paljudes majapidamistes.

Haaslava Tuigo ja Vooremäe metsad olid jahipidamiseks renditud Tartu jahimeestele. Linnameeste jahipidamise üheks meelispaigaks oli Kaagvere mets. Siin korraldati ka jäneste ja kitsede talvist söötmist. Jahikaitsealaks oli 1931. aastal Ignase vahtkonna mets.

Tartus tegutsesid EV ajal jahiselts „Kalev“, 1932 asutatud jahiselts „Diana“ ja Tartu Eesti Kütiselts. Haaslava piirkonna jahimehed olid Tartu jahiseltside liikmed ning Kriimani jahimehed käisid metsas koos Võnnu meestega.

Jahipidamise peamiseks viisiks oli ajujaht, s.o. harilik liikuv ehk paigapealne jaht ajajatega ja ajujaht Pihkva moodi, s.o. etteajamine ühes varitsusega.

Kuni aastani 1933 korraldati Eesti jahimajandust tsaariaegse jahiseaduse normide järgi.

Nii oli EV algaastail lubatud jaht röövlomadele (hunt, ilves, mäger, rebane) ja röövlindudele (kotkad, kullid, pistrikud, hakk, ronk, pasknäär, harakas, vares ja varblane) aasta läbi ja igasuguste abinõudega, välja arvatud mürgitamine.

Märtsis 1933 määrati kindlaks jahipiirkonnad ja 1. juunil 1934 võeti vastu uus jahiseadus.

Sellega piirati tunduvalt jahipidamise aega ja kõrgendati karistumäära salaküttimise eest. Kui seni karistati salaküttimise eest enamasti rahatrahviga, siis nüüd nägi maksimumkaristus ette 1,5 aastat vanglakaristust.

Koertega jahipidamine oli varem keelatud 1. märtsist 29. juunini, välja arvatud jahikoerte õpetamine ilma püssita. Uue jahiseaduse järgi kuulutati hulkuvad koerad „lindpriideks“ ja koertega jahipidamine keelati 15. jaanuarist kuni 25. juulini.

Uus seadus lubas riigimetsade ametnikel (metsavahtidel) oma piirkonnas tasuta jahti pidada.

Eramaadel jäi jahipidamine vabaks maaomanikule enesele ja tema poolt lubatud isikutele, välja arvatud 200 meetri laiune maariba, mis jäi era- ja riigimaa vahele. Varem ei olnud asunikul ehk riigirentnikul jahipidamise õigust tema kasutada oleval krundil. See õigus kuulus maaomanikule - EV põllutööstusministeeriumile. Samas oli aga rendilepingu ühes punktis kirjas, et rentnik võib keelata jahipidamise endale kuuluval maa-alal. Selle tagajärjel oli jahipidamine asundusmaadel ummikis.

Jahipüssiga paugu tegemist loeti jahipidamiseks. Sisuliselt ei tohtinud isegi loomi – jäneseid ja metskitsi – püssipauguga ära hirmutada ja õunaaiaist ära ajada. Seda võis lugeda salaküttimiseks ja rahatrahv selle eest oli 5-10 krooni.

Juulis 1934 kehtestati põllutööstusministri määrusega jahiloomade taksid. Loaga jahipidamisel tuli iga nugise, lahitsa, ilvese ja rebase laskmise eest maksta 40 krooni, metskitsi või sokk maksis 20 krooni, naarits ja mäger 15 krooni, mõtus, faasan, metsluik, tõhk ja kärp 5 krooni, teder, rabakana, metshani, lagle, sookurg ja jännes 1 kroon ja 50 senti ning laanepüü ja põldpüü 1 kroon. Seadusevastase mahalaskmise või vigastamise puhul tuli trahvi maksta – põdra ja hirve eest 1000 krooni, karu eest 500 krooni, metskitse ja metssea eest 150 krooni ning soku, nugise, ilvese ja rebase eest 100 krooni.

Jahiloomi ja –linde oli EV algaastatel metsades väga vähe.

Üliõpilane Ilmar Raamot kirjutas ajakirjas ajakirjas „Kütt“: „Eesti metsades oli 1922. aasta kevadel 15 põtra, neist 12 Tartu- ja Virumaal. Kadumise põhjuseks on röövküttimine ja klaperjahid, mis revolutsiooni ajal oma tippu jõudsid. Sel ajal Tartus viibinud Läti sõdurid korraldasid Laeva ja Kastre Võnnu metsadesse roodude viisi röövkäike. Hundid, kes enne suurt ilmasõda Eesti metsadest täiesti ära hävitati, on aga tagasi.“

Kogumikus „Tartumaa“, Tartu, 1925 oli kirjas: „Kambja kihelkonnas on metsade vähesuse tõttu metsloomadest järele jäänud ainult jänessed, oravad, harvemini rebase ja üksikud

metskitsed. Linde on juba rohkem – kullilised, nepid, mõtused, tedred, nurmkanad, pardid.

Võnnu kihelkonnas on suuremad kiskjad loomad igal pool välja surnud. Haaslava vallas on hunte hulkunud ilmasõja alul, Kiidjärve metsas tappis metsaomanik mõne aasta eest metssea. Praegu elavad metsades põdrad (kadumas), metskitsed, rebased, nugised, tuhkrud, jänesed (metsjänesed, kivijänesed ja põldjänesed), saarmad, oravad, nirgid, lahitsad. Metslindudest on kotkad, öökullid, tedred, metsised, tedred, püüd ja mitu liiki parte.“

Ajaleht “Teataja” nr 108 – 13 september 1932 kirjutab: “Eesti metsaloomade arv.

Põtru oli 1926. aastal 24, 1927. aastal 32, 1929. aastal 50 ja 1931. aastal 120 looma. Metskitsede arv oli 1926. aastal 3800, 1927. aastal 6600, 1929. aastal 7300 ja 1931. aastal 9500 looma. Halljänesest on vähe, süüdi on hulkuvad koerad ja jaht eramaadel.“

1933. aastal arvati Eesti metsades elavat 20 karu, 30 hunt, 200 põtra ja 10 000 metskitse.

Metsloomi nappis ka teistes riikides ja 1933. aastal tahtsid Rahvasteliidu (ÜRO eelkäija) asjamehed „jahiloomade ja – lindude arvu märgatava vähenemise tõttu kehtestada üheks aastaks üle Euroopaline jahipidamise keeld.“ Sellest ei tulnud aga mitme Euroopa suurriigi vastuseisu tõttu midagi välja.

Metsa jahile minnes oli vaja jahiluba, maaomaniku kirjalikku luba ja laskeriista kandmise luba. Jahiloa väljastas maavalitsus ja selle muretsemine või pikendamine maksis 1926. aastal 150 marka, millest 100 marka läks riigile ja 50 marka kohalikule maavalitsusele. Erandkorras võis ühepäevase jahiloa väljastada ka kohalik metsaülem. Hiljem väljastasid jahilubasid kohalikud omavalitsused. Relvaloa väljastas politsei ja luba anti korraga välja ühe aasta peale. Jahirelva lubasid väljastati valikuliselt ja mitte kõikidele. Nii pidid kaitsevaelased, kaitsepolitseilased ja kaitserelva kandmise õigusega riigiametnikud (politseinikud, maksuametnikud jne) kelle oli niigi relvakandmise luba, jahirelva ostmiseks veel eraldi loa taotlema. Jahil oli lubatud loomi ja linde tulistada kuulide, kartetside või haavlitsega.

Relvasid jätkus igale maitsele. Müügil olid erineva hinna ja kvaliteediga ühe- ja kaheraudsed püssid, vintrauga jahirelvad jmt. 1922. aastal olid parematest relvadest müügil Sauer ja Sohn, Ortgries, Arminus, Monte Cristo ja Winchester püssid, mis maksid kuni 10 000 marka. Kõige paremad relvad olid varustatud „ceko“ kiirega. Lisaks pakuti palju odavaid tundmatute Saksa firmade püsse, mis olid aga madala kvaliteediga.

Kõige odavamalt sai relvi osta „politseioksjonil“, kus müüdi peremeheta ja konfiskeeritud relvi. Korraliku püssi võis siin saada isegi 100 marga eest.

1935. aastal maksis hea jahipüü 120-200 krooni, kehvem 80-100 krooni. Müügil olid Saksa relvad – Sauer ja Sohn, Haenel ja Suhl, Otto Bock, Emil Kerner, Wilhelm Brenneke, Gebruder Merkel, Conrad Heym, Ernst Steigleder. Belgia püssid – Francot, Herstal, Ronge ja Bayard. USA püssid Winchester, Remington. Inglismaa püssid – Purdey, Scott, Webley. Prantsusmaa relvad – Pirlet, St. Etienne. Rootsi Husqvarna ja NSVL Tuula vabrikud püssid.

Palju oli kasutuses ka omavalmistatud relvi. Üks tuntumaid Tartu relvameistreid oli Haaslava mees Luha, kes valmistas püssi- ja püstoliraudasid.

Oli relvaloaga kuidas oli, aga kõikides taludes oli vähemalt üks tulenui kindlasti olemas.

“Postimees” nr 328 – 7. detsember 1923

“Haaslaval hunt maha lastud. 29 novembril on Haaslava vallas külapõllule hunt tulnud. Käo talu peremehel Oskar Opmanil on läinud korda hunti taga ajades talle läheneda ja kuri kiskja püssist maha lasta. Siin nurgas ei ole juba ammust aega enam hunte olnud.”

“Kaja” nr 4 – 5. jaanuar 1933

“Oravad ennustavad sõda. Viimasel ajal on Lõuna Tartumaa metsadesse tekkinud rohkesti oravaid, kes isegi nii julgeks läinud, et elamute juurde ilmuvad. Vanade inimeste jutu järgi aga tähendavat oravate inimeste majade lähedusse ilmumine sõda või verevalamist.“

“Postimees” nr 12 – 14. jaanuar 1940

“Kuustes rohkesti rebaseid. Käesoleval aastal Kuuste ümbruse jahimehed ei saa nuriseda rebaste vähesuse üle, sest pea iga jahiretk annab saagiks mõne reinuvaderi. Küll on aga märgata jäneste vähesust ja jahimehed arvavad, et selles on süüdi rebased, sest nende arvu suurenemise või vähenemisega on ikka kaasas käinud ka jäneste arvu tõus või langus.”

“Postimees” nr 54 – 26. veebruar 1940

“Metskitsede rohkus Kuuste vallas.

Viimasel ajal on Kuuste metsades märgata rohkesti metskitis, kes eriti tänavuse külma ja lumerikka talve tõttu on muutunud julgeks ja ettevaatamatuks. Ei ole sugugi enam haruldane, et teel sõitja võib näha teeäärises metsas paari sammu kaugusel neid toredaid loomi otse karjaviisi. Loodussõbrad ja jahimehed on aga tõsiselt mures põldpüüde pärast, sest need kenad linnud, keda sügisel siin hulgana leidis, on nähtavasti viimaseni pakase, tuiskude ja röövlomade saagiks langenud.”

Tänapäeval korraldab meie valla jahimeeste tegemisi Haaslava Jahiselts.

Taivo Kirm

Haaslava valla kultuuri- ja spordiüritused

26.03.2010	Lugemishommik „Raamat ootab sind“ Roiu Raamatukogus	Kell 10.00
28.03.2010	Sulle-Mulle-Täika Priiuse seltsimajas	Kell 12.00
29.03.2010	Roiu päevakeskuse vestlusringis on Riigikogu liige, Eestimaa Rahvaliidu fraktsiooni aseesimees Mai Treial	Kell 10.00
11.04.2010	Laste-ja noorte lauluvõistlus „Helisev muusika“ Priiuse seltsimajas	Kell 16.00
18.04.2010	Teatriabonoment. „Vaene loom vihma käes“ Tartu Sadamateatris	Kell 16.00
23.04.2010	Jüriööjooks Roiul	Vaata reklaami
24.04.2010	Kohtumine kirjanikuga Roiu Raamatukogus. Külal on kirjanik Heino Kiik	Kell 12.00

Informatsioon

- KorstnaProff OÜ teostab korstnapühkimise ja pottsepatöid, pensionäridele ja korteriühistutele püsisoodustus 10%. Info www.korstnaproff.ee või tel. 555 79399
- Firma OÜ Mano Grupp pakub järgmisi teenuseid: elektritööd, digi-TV süsteemide ning õhk-soojuspumpade müük ja paigaldus. Järelmaksuvõimalus. www.mano.ee Tel.52 089 70
- Eesti Erametsa OÜ ostab metsakinnistuid. Info.50 72 544 info@erametsa.ee www.erametsa.ee
- Alates 1. aprillist 2010 on koondatud Haaslava Vallavalitsuses maa- ja arendusnõuniku ametikoht. Maaküsimustega hakkab edaspidi tegelema Heiki Tooming (uus ametinimetus maa- ja ehitusnõunik), kellega saab ühendust telefonil 7 446 525 või e-kirjaga heiki@haaslava.ee. Heiki Toomingu vastuvõtutajad vallamajas: esmaspäeval 9-16, neljapäeval 9-13.

ÕNNITLEME

Eliise Kurvits
22.02.2010

ÕNNITLEME JUUBILARE

Uuno Seeba
Raini Õun
Zinaida Tasa
Endla Pastel
Aime Lanno
Jelena Martjukova
Irina Jaanson
Kalju Jansen

**NUUSTAKU
NOTSU**
www.sealiha.ee

SEALIHA JA LIHATOOTED
Rändkauplus igal teisipäeval
kell 14.00 Roiu postipunkti juures
Info: 56256106, 7655814

Politseiteated

- ✓ 17.02 alustati kriminaalmenetlust selle kohta, et jaanuari kuul on Aardla külas asuvast korterist kaduma läinud kuldehteid.
- ✓ 18.02 avastati alaealise nooruki asjade läbivaatusel sigaretid, nooruki suhtes alustati väärteomenetlust.
- ✓ 20.02 kell 09.10 ajal teatati politseile Ignase külast, et poeg leidis surnuna oma ema. Surma põhjuste väljaselgitamiseks saadeti surnukeha lahangule.
- ✓ 20.02 kella 10.08 ajal avastati, et Roiu alevikus Männi tn 3 kortermaja juures on külge sõidetud sinna pargitud sõiduautole. Osapooled pöördusid süüdlase kindlustusse kahjude hüvitamiseks.
- ✓ 27.02 kella 12.15 ajal paluti politsei abi Roiu alevikus Männi tn 5 korterisse, kus on joobes ja agressiivne meesterahvas. Tüli lahenes ilma politsei abita.

- ✓ 27.02 kella 22.13 ajal kutsuti politseipatrull Ignase külla, kus pidi toimuma kellegi peksmine. Patrulli kohalesaabudes kellelgi politseile pretensioone ei olnud.
- ✓ 01.03 päeval toimetati Roiu alevikust Kesktänav 10 maja juurest kainenemisele meesterahvas, kes joobnuna magas lumehanges. Meesterahvast karistas politsei vääritud teo eest rahatrahviga.
- ✓ 09.03 kella 21.46 ajal palus häirekeskus politsei abi Ignase külas Pikamäe teel asuvas kortermajas korterisse pääsemiseks, kuna seal hakkas tööle suitsuandur.

Harras Tiisler
ülemkonstaabel

Mälestame lahkunuid

Raissa Boldõreva
27.04.1960-20.02.2010

Matti Metsoja
16.03.1948 -25.02.2010

Vello Kallavus
08.09.1934 -27.02.2010

Pavel Mänt
20.06.1940 -10.03.2010

Jelizaveta Jevstafjeva
22.09.1924 -12.03.2010